

Kwartaalmonitor Bouw

Eerste kwartaal 2017

Omzet bouw blijft groeien, bouwondernemers zeer positief

- Totale bouwsector: Omzet stijgt, ondernemers positief gestemd, meer banen
- Bouw van woningen en bedrijfsgebouwen: Omzet stijgt, meer nieuwbouwwoningen vergund en opgeleverd
- Grond-, weg- en waterbouw: Omzet stijgt

De bouw is 2017 positief van start gegaan. De omzet steeg in het eerste kwartaal met 5,5 procent ten opzichte van een jaar eerder. In de B&U steeg de omzet het meest en bedrijven in de GWW wisten voor het eerst in vier kwartalen weer groei te realiseren. Bouwondernemers zien de toekomst met vertrouwen tegemoet. Ze zijn van mening dat hun orderportefeuille goed gevuld is en geven positieve signalen af over de werkgelegenheid in hun branche. Het ondernemersvertrouwen was niet eerder zo hoog. In het eerste kwartaal is voor bijna 16 duizend woningen een bouwvergunning afgegeven, ruim 43 procent meer dan dezelfde periode vorig jaar. Ook het aantal gereedmeldingen van nieuwbouwwoningen nam toe.

Kerncijfers bouwsector en Nederlandse economie

	2016				2017
	I	II	III	IV	I
Omzet bouwsector 1)	6,2	3,4	8,4	8,0	5,5
Toegevoegde waarde 1)	7,7	4,9	9,7	8,6	5,7
Nieuwe woningen x 1 000	10,3	12,1	13,2	19,2	14,4
Aantal faillissementen	155	139	133	112	143
Aantal banen x 1 000	506	507	508	508	511
Bbp totaal 1)	1,5	2,3	2,5	2,5	3,4
Verkochte woningen x 1 000	42,9	50,3	60,7	60,9	55,9

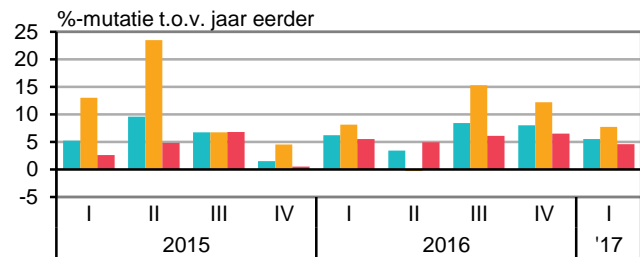
Bron: CBS 1) %-mutatie t.o.v. een jaar eerder

Totale bouwsector

Omzet bouw groeit opnieuw

De omzet in de bouw steeg in het eerste kwartaal van 2017 met 5,5 procent ten opzichte van een jaar eerder. De omzetgroei was iets kleiner dan in de laatste twee kwartalen van 2016. Bedrijven met minder dan 10 werkzame personen behaalden in het eerste kwartaal de sterkste omzetstijging. Zij zagen hun omzet gemiddeld met bijna 8 procent stijgen. Middelgrote bedrijven met 10 tot 100 werkzame personen behaalden 6,1 procent meer omzet in het eerste kwartaal. Hierbij deden vooral middelgrote bedrijven in de grond-, weg- en waterbouw het goed. Grote bouwbedrijven met meer dan 100 werkzame personen behaalden met een omzetstijging van 3,5 procent een iets lagere groei. Hier zijn het vooral de bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw die de groei veroorzaakten.

Omzet bouw

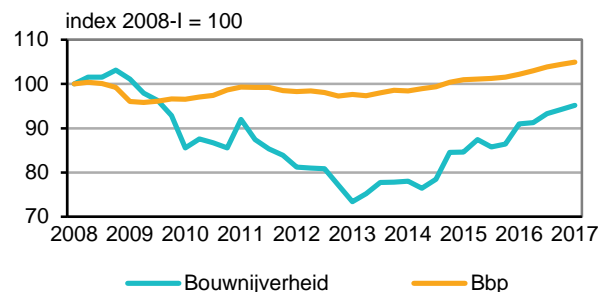
Bron: CBS

StatLine: [Omzetontwikkeling bouwnijverheid](#)

Toegevoegde waarde bouw blijft groeien

In het eerste kwartaal van 2017 lag de toegevoegde waarde van de bouw 5,7 procent hoger dan in het eerste kwartaal van 2016. De bouw groeide hiermee voor het tiende kwartaal op rij vergeleken met een jaar eerder. Sinds het dieptepunt in het eerste kwartaal van 2013 werd bereikt, is de toegevoegde waarde van de bouw in totaal met 30 procent toegenomen. Het niveau van voor de crisis is echter nog steeds niet bereikt. Het niveau van de totale economie ligt sinds begin 2015 boven dat van voor de crisis.

Bruto toegevoegde waarde bouw en bbp

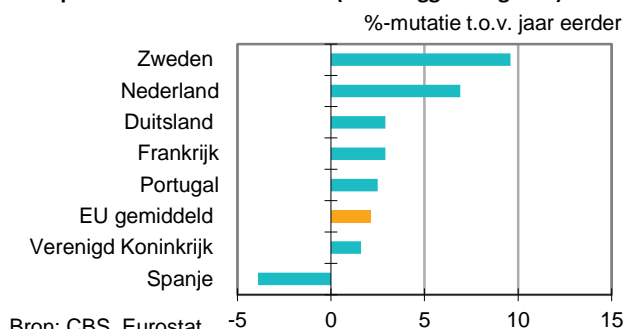
Bron: CBS

StatLine: [Bbp, productie en bestedingen](#)

Nederland opnieuw bij grootste stijgers in EU

De bouwproductie, gecorrigeerd voor werkdagen, kwam in het eerste kwartaal 6,9 procent hoger uit dan in dezelfde periode een jaar eerder. De productiegroei ligt hiermee al tweeënhalp jaar hoger dan het Europees gemiddelde, dat dit kwartaal uitkwam op 2,1 procent. Zweden produceerde in het eerste kwartaal bijna 10 procent meer dan het jaar ervoor. In Portugal produceerden bouwbedrijven, na jaren van productiedalingen, voor het eerst weer meer dan een jaar eerder (+2,5 procent). In Spanje nam de productieontwikkeling voor het eerst sinds het tweede kwartaal van 2015 af. De Spaanse productie daalde op jaarbasis met 3,9 procent.

Bouwproductie 1^e kwartaal 2017 (werkdaggecorrigeerd)

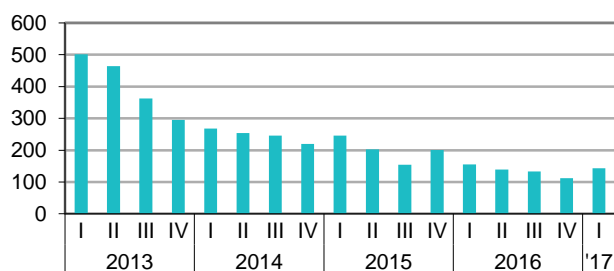
Bron: CBS, Eurostat

Eurostat: [Short term business statistics database](#)

Lichte toename aantal faillissementen

Na vier kwartalen op rij waarin het aantal faillissementen in de bouw afnam, nam dit aantal in het eerste kwartaal van 2017 licht toe. Het aantal faillissementen kwam in het eerste kwartaal uit op 143. In de burgerlijke en utiliteitsbouw nam het aantal faillissementen toe van 41 in het vierde kwartaal van 2016 naar 49 in het eerste kwartaal van 2017. In de gespecialiseerde bouw nam dit aantal toe van 57 naar 77. Hier sloten vooral meer afwerkingsbedrijven de deuren. In de grond-, weg- en waterbouw gingen in het eerste kwartaal 10 bedrijven failliet tegen 11 in het vierde kwartaal van vorig jaar.

Aantal faillissementen bouwnijverheid

Bron: CBS

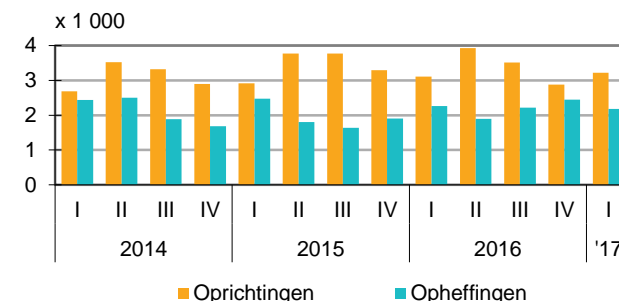
StatLine: [Uitgesproken faillissementen](#)

Meer starters, minder stoppers

Er zijn 3 220 nieuwe bouwbedrijven gestart in het eerste kwartaal van 2017. Dat is een toename van 3,7 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Daarnaast sloten tijdens het afgelopen kwartaal bijna 2 200 bouwbedrijven definitief hun deuren. Daarmee is het aantal opheffingen in vergelijking met het eerste kwartaal van 2016 met bijna 3,5 procent afgenomen.

Bijna alle oprichtingen in de bouw zijn bedrijven met slechts 1 werkzame persoon, ruim 95 procent van alle gestarte bedrijven. Bij de opheffingen ligt dit percentage iets lager. Daar telde zo'n 92 procent van alle stoppers slechts 1 werkzame persoon. In totaal telt de bouwnijverheid aan het eind van het eerste kwartaal 157 910 bedrijven. Vergelijken met een jaar geleden is het aantal bedrijven daarmee met 3,5 procent gestegen.

Aantal oprichtingen en opheffingen in de bouwnijverheid

Bron: CBS

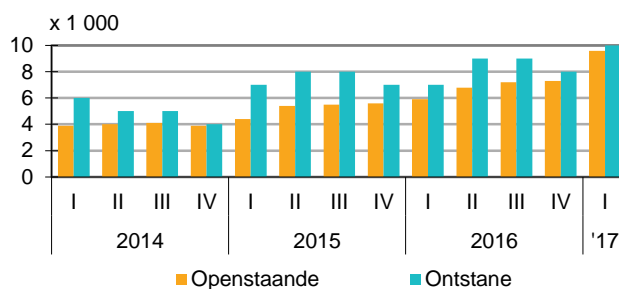
StatLine: [Bedrijven; oprichtingen](#)

StatLine: [Bedrijven; opheffingen](#)

Werkgelegenheid bouw neemt verder toe

Het totaal aantal banen in de bouw kwam in het eerste kwartaal, gecorrigeerd voor seizoeneffecten, uit op 511 duizend. Dat zijn er 3 duizend meer dan in het vierde kwartaal van 2016. Er ontstonden 10 duizend vacatures in het eerste kwartaal, 2 duizend meer dan in het voorgaande kwartaal. Net als in het voorgaande kwartaal werden er 8 duizend vacatures vervuld. Aan het eind van het eerste kwartaal stonden 9,6 duizend vacatures open. Dat zijn er 2,3 duizend meer dan een kwartaal eerder. De vacature-indicator voor de bouw, die verschillende verwachtingen over werkgelegenheid van ondernemers combineert, is aan het begin van het tweede kwartaal positief. Dit geeft aan dat het aantal vacatures in de bouw de komende maanden naar verwachting verder zal toenemen.

Aantal vacatures

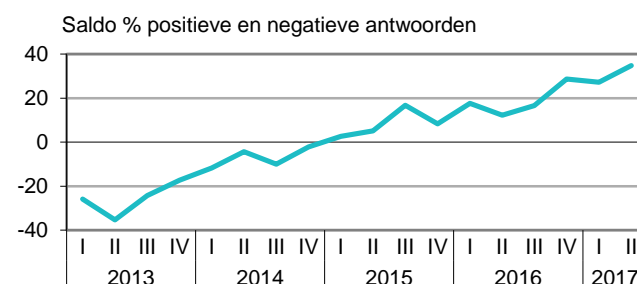
Bron: CBS

StatLine: [Vacatures](#)

Vertrouwen hoog

Het positieve sentiment in de bouwsector is opnieuw verbeterd. Het ondernemersvertrouwen in de bouwsector komt aan het begin van het tweede kwartaal uit op 35. Dat is de hoogste stand sinds het begin van de meting eind 2008. Net als in de afgelopen twee kwartalen is het ondernemersvertrouwen in de bouw het hoogst van alle sectoren. In 2013 was de bouw nog de meest somber gestemde sector. Bouwbedrijven zagen hun productie toenemen en de ondernemers zijn van mening dat hun orderportefeuille goed gevuld is. Voor het tweede kwartaal geven de ondernemers positieve signalen af over de werkgelegenheid in hun branche.

Ondernemersvertrouwen bouw (seizoensgecorrigeerd)

Bron: CBS, EIB, KvK, MKB-Nederland, VNO-NCW

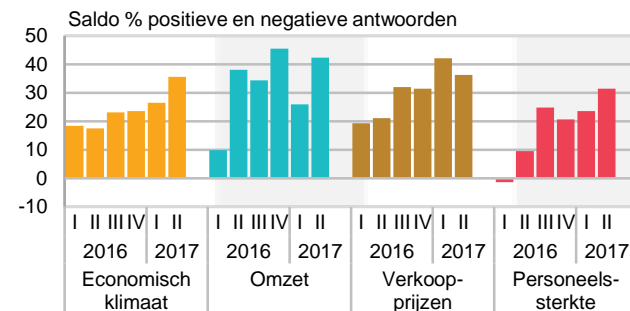
StatLine: [Ondernemersvertrouwen](#)

Ondernemers zeer positief over economisch klimaat

Het aantal ondernemers dat in het tweede kwartaal van 2017 een verbetering van het economisch klimaat verwacht neemt verder toe. Per saldo verwacht 36 procent van hen een verbetering. Voor de omzet verwacht per saldo zelfs 42 procent een verbetering in het tweede kwartaal. Vergeleken met een jaar geleden zijn meer ondernemers positief in hun omzetverwachting.

Het aantal ondernemers dat prijsstijgingen voorziet, is iets kleiner dan drie maanden geleden, maar nog steeds relatief groot. Met een saldo van 32 zijn de verwachtingen ten aanzien van de personeelssterkte verder verbeterd.

Ondernemersvertrouwen bouw (seizoensgecorrigeerd)

Bron: CBS, EIB, KvK, MKB-Nederland, VNO-NCW
StatLine: [Conjunctuurenquête Nederland](#)

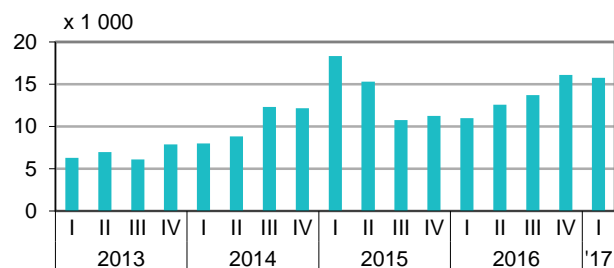
Bouw van woningen en bedrijfsgebouwen

Aantal vergunningen nieuwe woningen stijgt opnieuw

In het eerste kwartaal werd voor 15 751 nieuwbouwwoningen een vergunning verleend. Dat is ruim 43 procent meer dan in dezelfde periode in 2016. Dit is het derde kwartaal op rij dat het aantal vergunde nieuwbouwwoningen stijgt in vergelijking met het voorgaande jaar.

De uitsplitsing naar koop en huur is op het moment van deze publicatie nog niet beschikbaar. De [methode](#) voor het bepalen van het totaal aantal verleende bouwvergunningen is in 2017 aangepast en vanaf 2012 opnieuw afgeleid. De verschillen tussen de oude en nieuwe methode zijn in beeld gebracht in een [verschillenanalyse](#).

Nieuwbouwwoningen waarvoor een vergunning is verleend

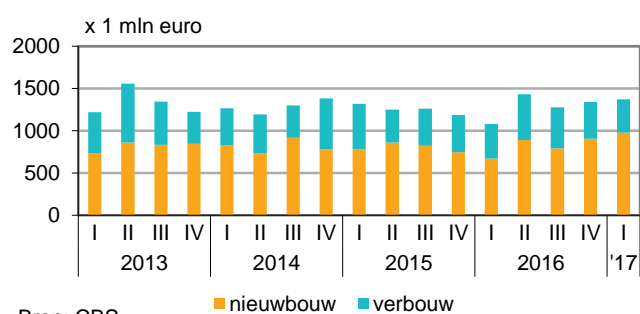
Bron: CBS

StatLine: [Nieuwbouwwoningen; afgegeven vergunningen](#)

Bouwsom van vergunde bedrijfsgebouwen stijgt

In het eerste kwartaal van 2017 was de totale bouwsom van de bouw en verbouw van bedrijfsgebouwen bijna 1,4 miljard euro. Dat is 27 procent meer dan een jaar eerder. Dit is het vierde kwartaal op rij dat de bouwsom van vergunde bedrijfsgebouwen stijgt in vergelijking met het voorgaande jaar. Voornamelijk de bouwsom voor de nieuwbouw van bedrijfsgebouwen steeg met 46 procent fors. De bouwsom van verbouw daalde met bijna 4 procent. De bouwsom in een afgegeven vergunning betreft een schatting van de waarde van de materiaal- en arbeidskosten van de bouwopdracht.

Bedrijfsgebouwen, totale bouwsom vergunningen

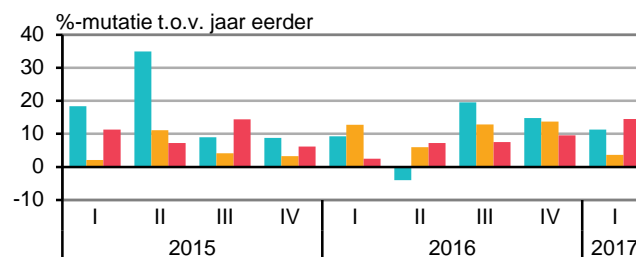
Bron: CBS

StatLine: [Bouwvergunningen; aantal en bouwkosten](#)

Burgerlijke en utiliteitsbouw groeien verder

De omzet van bedrijven in de burgerlijke en utiliteitsbouw (B&U) is in het eerste kwartaal met 9,5 procent gestegen. Dat is minder dan een kwartaal eerder toen de omzet met 12,5 procent steeg. Grote bedrijven met meer dan 100 werkzame personen deden het met een omzetgroei van 14,5 procent wel beter dan vorig kwartaal. Toen was er een groei van 9,5 procent. Met een groei van 11,3 procent zagen kleine bedrijven gemiddeld een iets kleinere omzetstijging dan vorig kwartaal. Ook bedrijven met 10 tot 100 werkzame personen deden het in het eerste kwartaal slechter dan een kwartaal eerder. Zij behaalden een groei van 3,6 procent.

Omzetontwikkeling burgerlijke en utiliteitsbouw

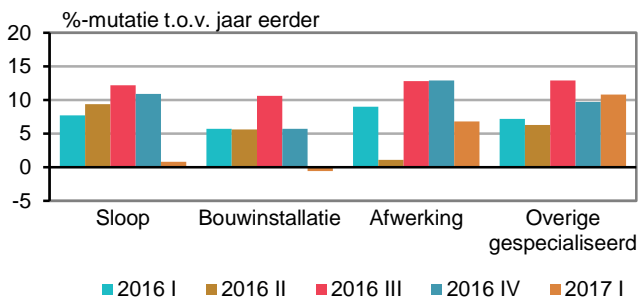
Bron: CBS

StatLine: [Omzetontwikkeling bouwnijverheid](#)

Gespecialiseerde bouw lagere groei

Gespecialiseerde bouwbedrijven hebben in het eerste kwartaal een omzetstijging van 2,9 procent behaald. Dat was een kwartaal eerder nog ruim 8 procent. Ook bij de meeste deelbranches lag de omzetgroei lager dan in het vierde kwartaal van 2016. Alleen bij overige gespecialiseerde bouwbedrijven, zoals dakdekkers-, hei- en metselbedrijven steeg de omzet in het eerste kwartaal meer dan in het kwartaal ervoor. Deze bedrijven behaalden met een omzetstijging van 10,8 procent de hoogste omzetgroei in de bouw. Installatiebedrijven slaagden er dit kwartaal niet in een omzetstijging te behalen. Hun omzet daalde met 0,6 procent. Vooral grotere installatiebedrijven met 10 werknemers en meer zagen hun omzet dalen. Ook de grotere sloop- en grondverzetbedrijven zagen in het eerste kwartaal hun omzet dalen.

Omzetontwikkeling gespecialiseerde bouw

Bron: CBS

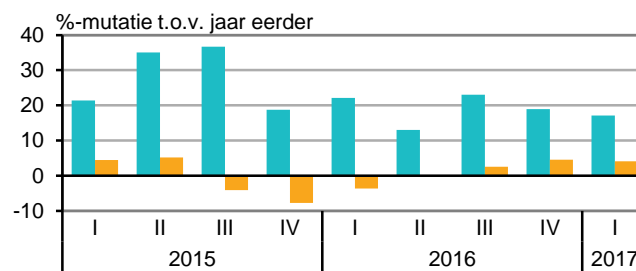
StatLine: [Omzetontwikkeling bouwnijverheid](#)

Verdere toename investeringen in woningen en gebouwen

De investeringen in woningen zijn met 17,1 procent gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2016. Ook dit kwartaal zijn de investeringen in woningen belangrijk voor de groei van de totale investeringen in woningen en gebouwen. Deze namen toe met 12,4 procent. De groei van de investeringen in woningen is minder sterk dan in het vierde kwartaal (18,9 procent).

Ook de investeringen in bedrijfsgebouwen namen dit kwartaal toe. Het volume steeg met 4,1 procent ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Ook bij de bedrijfsgebouwen nemen de investeringen iets minder sterk toe dan in het vierde kwartaal (4,6 procent).

Investeringen in woningen en bedrijfsgebouwen (volume)

Bron: CBS

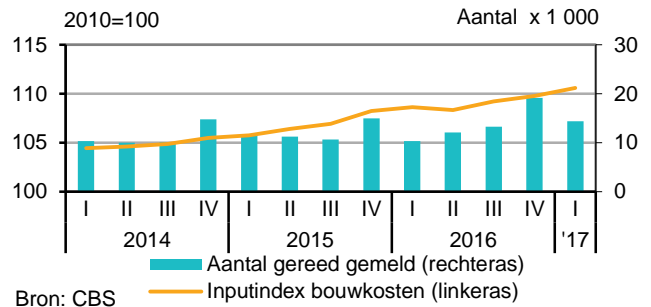
StatLine: [Bbp, investeringen](#)

Meer nieuwbouwwoningen

In totaal zijn er in het eerste kwartaal 14 361 nieuwe woningen gereed gemeld. Dit is bijna 40 procent meer dan in hetzelfde kwartaal van vorig jaar. Dit is het vierde kwartaal op rij dat het aantal gereed gemelde woningen stijgt in vergelijking met het voorgaande jaar.

De kosten voor het bouwen van nieuwe woningen zijn in het eerste kwartaal met 1,8 procent toegenomen vergeleken met een jaar eerder. Al drie jaar lang stijgen de kosten ten opzichte van een jaar eerder onafgebroken. De toename is dit kwartaal veroorzaakt door een stijging in de kosten van loon (+2,0%) en een kostenstijging van materiaal (+1,6%).

Nieuwbouwwoningen

Bron: CBS

StatLine: [Voorraad woningen](#)

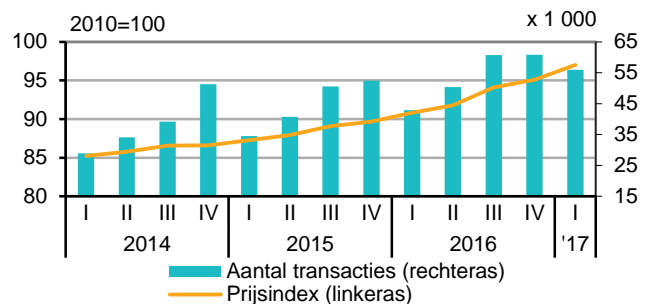
StatLine: [Nieuwbouwwoningen; inputprijsindex 2010=100](#)

Huizenprijzen blijven stijgen

Er werden in het eerste kwartaal 55 911 bestaande huizen verkocht. Dit was ruim 30 procent meer dan in dezelfde periode in 2016. Het aantal verkochte woningen stijgt de afgelopen drieënhalf jaar onafgebroken.

Ook de prijzen blijven stijgen: voor het twaalfde kwartaal op rij zijn die hoger dan een jaar eerder. Ten opzichte van het derde kwartaal van 2008, toen de huizenprijzen een piek bereikten, bedraagt de prijsdaling 9,1 procent. Vergeleken met het dal in het tweede kwartaal van 2013 liggen de prijzen 14,4 procent hoger.

Bestaande koopwoningen

Bron: CBS, Kadaster

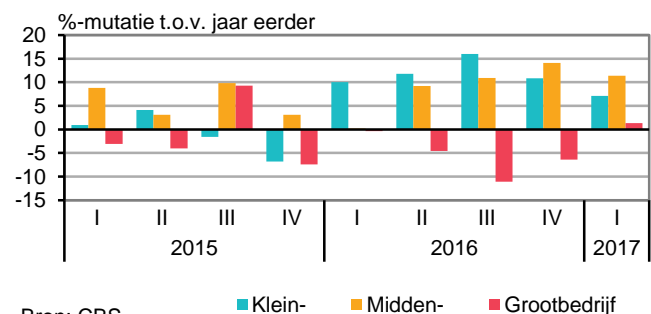
StatLine: [Bestaande koopwoningen; index](#)

Grond-, weg- en waterbouw

Positiever omzetbeeld

Bedrijven in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) hebben een goed eerste kwartaal achter de rug. De omzet is met 4,1 procent gestegen. Gemiddeld hebben middelgrote bedrijven met 10 tot 100 werkzame personen meer omzetgroei behaald dan de anderen. De omzet bij deze bedrijven steeg met 11,4 procent. Bij de deelbranches is het beeld wisselend. Kabel- en buizenleggers zagen hun omzet met 2,6 procent dalen. Over heel 2016 steeg de omzet bij deze deelbranche nog met bijna 12 procent. (Spoor)wegen- en tunnelbouwers deden het beter. Met een omzetstijging van 6,0 procent behaalden zij bijna hetzelfde resultaat als in het eerste kwartaal van 2016.

Omzetontwikkeling GWW

Bron: CBS

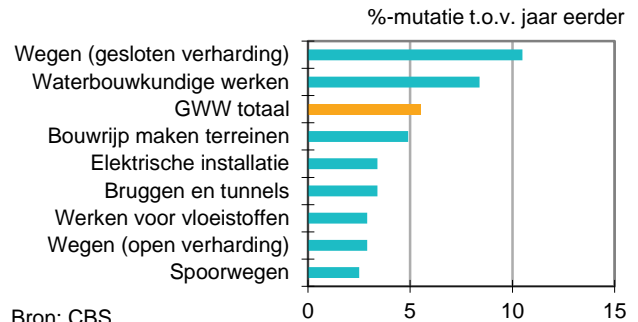
StatLine: [Omzetontwikkeling bouwnijverheid](#)

Inputprijzen stijgen

In het eerste kwartaal is het prijsindexcijfer van de grond-, weg- en waterbouw (GWW) met 5,5 procent gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Vergelijken met het voorgaande kwartaal zijn de kosten gestegen met 2,2 procent.

In vergelijking met het eerste kwartaal van 2016 zijn de kosten van alle deelgebieden gestegen. Vorig kwartaal was dit ook al het geval. Ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal was er een gemiddelde prijsstijging bij alle deelgebieden. De stijging was bij het deelgebied 'Wegen met gesloten verharding' met 10,5% het grootst en bij 'Spoorwegen' met 2,5% het kleinst.

GWW, ontwikkeling inputprijsindex begin 1e kwartaal 2017

Bron: CBS

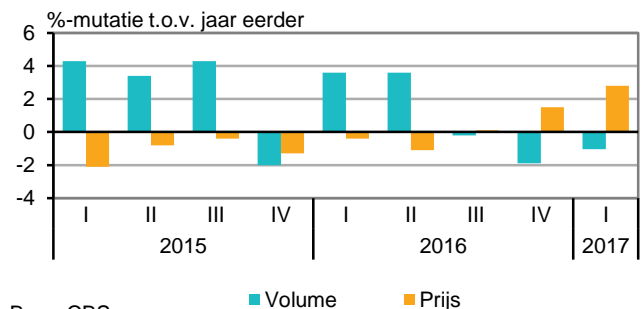
StatLine: [GWW inputprijsindex](#)

Lichte afname investeringen in GWW

In het eerste kwartaal is het volume van de investeringen in grond-, weg- en waterbouw (GWW) met 1,0 procent afgenomen ten opzichte van een jaar eerder. In het vierde kwartaal namen de investeringen in GWW ook af, toen met 1,9 procent.

Omdat de prijzen in het eerste kwartaal met 2,8 procent stegen, nam de waarde van de investeringen toe met 1,7 procent.

Investerings in GWW

Bron: CBS

StatLine: [Bbp, investeringen](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals die op 24 mei 2017 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers beschikbaar, deze kunt u vinden via de link onder de grafieken.
- De cijfers zijn doorgaans niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden. Indien dit wel het geval is staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst Sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Druk Repro CBS / **Contact** info@nieuwsbriefcbs.nl

Datum 24 mei 2017

Meer informatie

CBS infoservice: [infoservice online](#)
Telefonisch (09.00-17.00): 088 5707070

Media:

CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Staat van het MKB

Op zoek naar cijfers over midden- en kleinbedrijf? Behoefte aan uitsplitsingen naar bedrijfsleeftijd, mate van groei, bedrijfsgrootte of bedrijfstak binnen het MKB?

Bezoek dan <http://www.staatvanhetmkb.nl> en volg [@staatvanhetmkb.nl](https://twitter.com/staatvanhetmkb) op Twitter.